

4. Янь Вэньвэнь. Иностранные заимствования в китайском языке: существующая обстановка и тенденции развития. — <http://www.no60school.com/research/sharelw> — Назва з екрану.
5. Beel, Felder. Phonological Adaptations of English Loanwords in Turkish (2013). Other Undergraduate Scholarship. — Paper 2. — http://digitalcommons.liberty.edu/eml_undergrad_schol/2 — Назва з екрану.
6. Білецький А. О. Адаптація давньогрецького ономастикону в східнослов'янських мовах / А. О. Білецький // Іноземна філологія. — Львів, 1971. — Вип. 24. — С. 17–23.
7. Словник української мови : [в 11 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознавств ім. О. О. Потебні ; редкол.: І. К. Білодід [та ін.]. — Київ : Наук. думка, 1970–1980. Т. 4. — 1973. — 840 с.
8. Сергеева Г. А. Адаптація англомовних правничих термінів у системі українського консонантизму / Г. А. Сергеева // Наукові записки. Філологічні науки. — 2015. — Книга 1. — С. 83–88.

REFERENCES

1. Arkhipenko, L. M. (2005) Inshomovni leksychni zapozychennyav v ukrayinskiy movi: etapy i srupeni adaptatsiyi (na materialy anglitsizmiv u presi kintsya XX — pochatku XXI st.). Karkiv [In Ukrainian].
2. Birzhakova, Ye. E. (1972) Ocherki po istorii leksikologii russkogo yazyka XVIII v. Yazykovye kontakty i zaимstvovaniya. L: Nauka [in Russian].
3. Boychuk, I. V. (2001) Adaptatsiya frantsuzkikh onimiv v ukrayinskykh ta rosiyskykh movakh. Donetsk [In Ukrainian].
4. Yan, Venven, Inostrannyye zaимstvovaniya v kitayskom yazyke: suschestvuyuschaya obstanovka i tendentsii razvitiya <http://www.no60school.com/research/sharelw>
5. Beel, Rachel and Felder, Jennifer, “Phonological Adaptations of English Loanwords in Turkish” (2013). Other Undergraduate Scholarship. - Paper 2. - http://digitalcommons.liberty.edu/eml_undergrad_schol/2
6. Biletskyy, A. O. (1971) Adaptatsiya davnyogretskoho onomastykonu v skhidnoslovianskykh movah. Lviv [In Ukrainian].
7. Bilodid, I. K. (1973) Slovyuk ukrayinskoyi movy: [v 11 t.]. Kyiv: Nauk. dumka, [In Ukrainian].
8. Serheyeva, H. A. (2015) Adaptatsiya anhlomovnykh pravnychykh terminiv u systemi ukrayinskoho konsonantyzmu. [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 29.10.2018

UDC 81'37:81'25=111=161.1=581

O. V. Popova

INTERROGATIVE COMMUNICATIVE SEMANTICS OF NON-INTERROGATIVE SENTENCES: THE TRANSLATION-RELATED ASPECT (ON THE MATERIAL OF UKRAINIAN, ENGLISH AND CHINESE)

The article is devoted to the study of the interrogative communicative semantics of structurally non-interrogative sentences. Some possible means enabling the reproduction of interrogative communicative implementation while translating grammatically non-interrogative sentences (statements) from Ukrainian into English / Chinese within the context of official academic correspondence are analysed. The type of sentences which are structurally non-interrogative and imply interrogation against the background of general conflict-free diplomacy-oriented interaction is specified; some linguistic differentiating characteristics of translation within the language pairs “Ukrainian ↔ English” and “Ukrainian ↔ Chinese” are substantiated.

Key words: *interrogative communicative semantics, grammatically non-interrogative sentences, interrogation, official academic correspondence, translation, Ukrainian, English, Chinese.*

Статтю присвячено вивченню інтерогативної комунікативної семантики структурно непитальних речень. Проаналізовано деякі можливі способи, що дозволяють відтворити запитальну комунікативну конотацію при перекладі граматично непитальних речень (стверджень) з української на англійську / китайську мову в контексті офіційної академічної кореспонденції. Уточнено тип структурно непитальних речень з інтерогативною семантикою на тлі загальної безконфліктної дипломатично спрямованої інтеракції; обґрунтовано деякі мовно-диференційовані характеристики перекладу в мовних пар “українська ↔ англійська” та “українська ↔ китайська”.

Ключові слова: *інтерогативна комунікативна семантика, граматично непитальні речення, запитання, офіційна академічна кореспонденція, переклад, українська мова, англійська мова, китайська мова.*

Статья посвящена изучению интеррогативной коммуникативной семантике структурно невопросительных предложений. Проанализированы некоторые возможные способы, позволяющие воссоздать вопросительную коммуникативную коннотацию при переводе грамматически невопросительных предложений (утверждений) с украинского на английский / китайский язык в контексте официальной академической корреспонденции. Уточнен тип структурно невопросительных предложений с интеррогативной семантикой на фоне общей бесконфликтной дипломатично направленной интеракции; обоснованы некоторые дифференцирующие характеристики перевода в языковых пар “украинский ↔ английский” и “украинский ↔ китайский”.

Ключевые слова: интеррогативная коммуникативная семантика, грамматически невопросительные предложения, вопросы, официальная академическая корреспонденция, перевод, украинский язык, английский язык, китайский язык.

The problem of sentence classification seem to be topical nowadays. In spite of the fact that historically there are a number of classifications, traditionally sentences can be classified by their structure and purpose. Thus, within scientific circle of philologists (V. Arakin, T. Brovchenko, A. Gaponiv, T. Korolova, M. Vozna, J. Greenberg and others) the most widespread one is considered to be the one based on communicative purpose of utterances oriented onto audience, which involves fundamentals of discourse studies.

The **urgency** of this work might be explained by the fact that linguistic research in the field of correlation between sentence structure and its semantics when dealing with interrogative sentences (questions) which do not imply any request for information (interrogation) has not been carried out in full, especially in the context of the Ukrainian-English and Ukrainian-Chinese translation. The difficulties associated with the comprehension of the modern official academic discourse might be caused by lack of knowledge and awareness of connotation rendered by means of certain communicative sentence types within the designated language pairs.

Therefore, the **aim** of the initiated study is to find out possible means enabling the reproduction of interrogative communicative implementation while translating grammatically non-interrogative sentences (statements) from Ukrainian into English / Chinese within the context of official academic correspondence, being aware of the necessity to maintain non-conflict atmosphere of intercultural cooperation. The realization of the set aim is possible if these **tasks** are fulfilled: **1)** to specify the type of sentences which are structurally non-interrogative and imply interrogation against

the background of general conflict-free diplomacy-oriented interaction; **2)** to substantiate some linguistic differentiating characteristics of translation within the language pairs “Ukrainian ↔ English” and “Ukrainian ↔ Chinese”.

Official academic letters (correspondence) was chosen as the research material. Their number comprised about 100 ones. So, let us consider some approaches to the interpretation of the concept “communicative purposefulness”.

It is generally accepted that communicative purposefulness of speech enables us to divide all utterances into three communicative types: statements, imperatives, and interrogations [2].

T. Brovchenko and T. Korolova regard the three mentioned types in detail according to their meaning and functions. “*Declarative sentences* are usually subdivided into these communicative subtypes: an assertion, a report, a statement, an explication, a correction, a narration of a descriptive plan, etc. *Imperative sentences* form the zone of command and recommendation alongside with request. The communicative subtypes of the *interrogative sphere* are: a general question, a special question, an alternative question, a disjunctive question, and a tag question” [2: 227].

I. Korunets differentiates five common semantic types of sentences according to the role in the performance of communication and due to the modality / intention expressed: “1) declarative sentences (statements); 2) interrogative sentences; 3) imperative and inductive sentences; 4) sentences of hypothetic modality; 5) exclamatory sentences” [3: 336]. The author subdivides each category into subtypes. *Declarative sentences* comprise these subtypes: a) affirmative statements of real modality; b) affirmative statements of wishful or conditional modality; c) negative statements of different kinds of modality.

As for the *interrogative sentences*, the scholar represents their types, as follows: general questions (“yes-no” questions), special questions (“pronominal” or “wh-“questions); tag-questions, rhetorical and alternative questions. It should be noted that, in the scientist’s opinion, “rhetorical questions have a modal meaning which does not contain any new information for the speaker. Structurally interrogative by form, these questions contain a negative or an affirmative statement with a respective implicit answer. Rhetorical questions realize structurally a statement and a question simultaneously” [3: 340–341].

Taking into consideration the most accepted classifications, we would like to dwell upon the type of sentences characterised by the “non-interrogative” structure (general, special, mixed type of the interrogative sentence, alternative questions) with the interrogative semantics which is represented against the background of general conflict-free diplomatically directed interaction presuming these meanings:

1. Imperative sentences — 1) inducement to an action through the “hidden” interrogation (question).

2. Compound sentence with the subordinate object clause:

a) the subordinate clause with the “if”-component meaning ignorance of the situation and a desire to find it out;

b) the subordinate clause with an *interrogative word* which implies official polite specification of details of the case;

c) the subordinate clause which indicates an *alternative* — a demonstration of interest in the case, in all its possible aspects offering all possible variants to make a choice / selection.

Translators of official academic letters within the context of international cooperation of educational institutions use these means enabling the reproduction of the communicative semantics of grammatically non-interrogative sentences (imperative (inductive), subordinate object clauses as a part of a complex sentence) having interrogative semantics when translating from the Ukrainian language into English: functional substitution, component rearrangement, enhancement / compression of syntactic constructions, antonymic translation, addition and omission (see Table 1).

We should note that the emphasis has shifted towards the use of *functional substitution* as the most commonly used form of translation while translating complex sentences (the subordinate clause with the “if”-component — 35.1 %, the subordinate clause with an interrogative word — 28.6 %, the subordinate clause which indicates an alternative — 33.9 %); *component rearrangement* occupies the second place (the subordinate clause with the “if”-component — 18.4 %, the subordinate clause with an interrogative word — 21.0 %, the subordinate clause which indicates an alternative — 23.9 %).

When reproducing imperative sentences, *component rearrangement* occupies the first place (30.8 %), the second one is represented by the *functional substitution* (21.9 %). This can be explained by the fact that when reproducing the semantics of “inducing to an action through the “hidden”

question” of the Ukrainian imperatives, the communicative type sometimes is transformed into a question in English. Complex sentences in most cases reserved the communicative type of sentences and Chinese when translated from the Ukrainian language into English / Chinese.

Table 1

Means enabling the reproduction of the communicative interrogative semantics of grammatically non-interrogative sentences while translating the official academic correspondence from Ukrainian into English / Chinese, in %

Means of reproduction Sentence type	Functional substitution	Component rearrangement	Enhancement	Compression	Antonymic translation	Addition	Omission
<i>Imperatives</i>	21,9	30,8	10,1	12,4	4,8	12,4	7,6
<i>the subordinate clause</i>	<i>with the “if”-component</i>	35,1	18,4	10,4	11,9	4,9	10,4
	<i>with an interrogative word</i>	28,6	21,0	8,5	20,1	5,4	10,9
	<i>which indicates an alternative</i>	33,9	23,9	7,1	11,0	5,2	10,7

The use of *compression*, as the third one, (imperative sentences — 12.4 %, the subordinate clause with the “if”-component — 11.9 %, the subordinate clause with an interrogative word — 20.1 %, the subordinate clause which indicates an alternative — 11.0 %) is due to the presence of the constructions like the Complex Object, the Complex Subject, the Gerund, the Participle, the Nominative Absolute Construction with Participle I and Participle II in English which provide compression for the syntactic sentence structure. Though in Chinese reproduction all complex sentences reserve their sentence structure due to the grammar rules. The highest indicator is demonstrated on the example of the reproduction of the subordinate clauses with an interrogative word through the parallel use of the functional substitution of the construction containing an interrogative word by a synonymic generalizing word (word combination).

Addition and *enhancement* of syntactical constructions acquired similar quantitative indicators both while transforming imperative sentences

(12.4 % and 10.1 %) and complex sentences (*addition*: the subordinate clause with the “if”-component — 10.4 %, the subordinate clause with an interrogative word — 10.9 %, the subordinate clause which indicates an alternative — 10.7 %; *enhancement*: the subordinate clause with the “if”-component — 10.4 %, the subordinate clause with an interrogative word — 8.5 %, the subordinate clause which indicates an alternative — 7.1 %) in English. It cannot be said about the Chinese translation, since the Chinese sentences tend to keep to the standardized sentence structure.

Omission and *antonymic translation* showed the least quantitative indicators: imperative sentences — 7.6 %; the subordinate clause with the “if”-component — 8.9 %, the subordinate clause with an interrogative word — 5.5 %, the subordinate clause which indicates an alternative — 8.2 % (*omission*) and, consequently, the imperative sentences — 4.8 %; the subordinate clause with the “if”-component — 4.9 %, the subordinate clause with an interrogative word — 5.4 %, the subordinate clause which indicates an alternative — 5.2 % (*antonymic translation*).

We will give some examples demonstrating the reproduction of the communicative semantics of structurally non-interrogative sentences with interrogative semantics within the context of the translation of Ukrainian academic correspondence into English / Chinese (see Table 2).

The analysis of the material showed that the selection of the translation instruments according to individual methods and means has an artificial character, since in almost every case we observed the presence of several ones, so we consider it useful to note that the indicated translation techniques and transformations were recorded in the above translation example.

Thus, on the basis of the revealed facts, we are going to give some *general* and *specific* features of the reproduction of the interrogative communicative semantics embodied in the structurally interrogative and non-interrogative sentences within the Ukrainian ↔ English and Ukrainian ↔ Chinese translation.

General characteristics:

1. The order of the use of translation techniques and transformations coincides with the most commonly used to the least used from the third position to the final: 3) collection; 4) adding; 5) deployment; 6) omission; 7) antonymic translation.

2. The use of the translation technique “zero translation” was not recorded.

Table 2

Examples demonstrating the reproduction of the communicative semantics of structurally non-interrogative sentences with interrogative semantics while translating Ukrainian academic correspondence into English / Chinese

№	Syntactical transformations	Ukrainian — the original	Chinese — translation	English — translation
1.	Functional substitution	<i>Для отримання</i> більш детальної інформації стосовно запланованих культурних заходів звертайтеся до оргкомітету.	若需了解计划文化活动的更多详细信息, 请联系组委会。	<i>One can find</i> more detailed information regarding the planned events at the organizing Committee.
2.	Component rearrangement	Зареєструйтеся <i>на сайті вишу</i> як слухач лінгвокультурної підготовки для регулярного ознайомлення з новинами про діяльність центру.	语言文化系的学生在大学的网站上注册, 可定期了解有关该中心活动的新闻。	Submit as a learner of the linguocultural course <i>at the university site</i> in order to keep up with the news regarding the activity of the centre.
3.	Enhancement of a syntactical construction	Деканат післядипломної освіти <i>клопочить про надання</i> необхідних освітніх документів громадянина Туреччини пана Ахмеда Бейді.	院系的研究生教育办公室正在申请土耳其公民阿赫美塔·别特先生必要的教育文件。 <i>Remark: the word “надання” is omitted in the Ukrainian → Chinese translation</i>	The Dean’s office for postgraduate education <i>requests that you should give</i> all necessary education documents of Mr. Akhmed Beidi, the citizen of Turkey.
4.	Compression	Відзначимо, що ще не було зазначено, <i>де і коли проводиться</i> майстер-класи з китайської філософії.	请注意, 尚未说明中国哲学将在何时何地举办大师班。	We should highlight that <i>neither place nor date of hosting</i> masterclasses in Chinese Philosophy has been defined.

End of Table 2

№	Syntactical transformations	Ukrainian — the original	Chinese — translation	English — translation
5.	Antonymic translation	Науковий відділ університету висловлює вдячність керівництву Харбінського інженерного університету за увагу да наших здобутків та просить повідомити про кінцевий термін подання статей до друку у поточному випуску збірника наукових праць.	大学研究部门对哈尔滨工程大学管理层对我们成就的关注表示感谢，并询问了当前科研作品集中提交文章的截止日期。 <i>Remark: in the Ukrainian → Chinese translation we used functional substitution meaning “надіслати статтю”.</i>	The Science Department of the university expresses gratitude to the Administration board of Harbin Engineering University for their concern about our achievements and asks to notify of the deadline of accepting articles to be published in the current issue of the collection of scientific works.
6.	Omission	Ми не впевнені, чи то надання відповідних довідок чи нострифікація освітніх документів зможуть допомогти у вирішенні цієї справи.	我们不确定相关证书或教育文件的提供是否能够帮助解决这个情况。	We are not sure, if corresponding certificates or nostrified educational documents might help in solving the case.
7.	Addition	Адміністрація цікавиться, чи будуть надані будь-які додаткові матеріали з цього приводу.	政府对是否会就此问题提供任何其他材料感兴趣。 <i>Remark: we deal with equivalent Ukrainian → Chinese translation</i>	The administration board would like to find out if any additional materials will be sent in this respect.

3. No negative sememe (within syntaxemes), which specifies a negative subjective relationship between recipients to one another or objective reality was identified.

4. Rhetorical questions are not inherent to the investigated material.

5. The possibility of changing the communicative type of sentences (question ↔ statement) while reproducing non-interrogative semantics of questions (interrogative sentences) within the language pairs “Ukrainian → language” and “Ukrainian → Chinese”.

Specific characteristics:

1. Different semantics of interrogative structures.

2. Different quantitative content of the interrogative constructions / sentences used in management letters.

3. The order of the use of the first two most commonly used translation techniques and transformations differs while translating structurally interrogative sentences from non-interrogative ones. While translating interrogative sentences which imply interrogative and non-interrogative semantics, *component rearrangement* occupies the first place, whereas *functional substitution* is on the second place. When dealing with structurally non-interrogative sentences expressing interrogative semantics, *functional substitution* is most frequently used, *component rearrangement* occupies the second place.

4. The use of the translation technique “*addition*” was recorded when translating Ukrainian texts into Chinese due to the grammar rules of Chinese: words denoting number (个 gè, 位 wèi, 杯 bēi, 道 dào, 领 líng, etc.) and particles (了 [le], 的 de, 吗 ma, 吧 ba, etc.).

In our opinion, the conclusions drawn are more due to the differences in the syntactic structure of the Ukrainian, English and Chinese sentences, the general communicative semantics of the selected linguistic units in the context of the general tactical and strategic orientation of the official academic discourse.

Perspectives of the further research are seen in the study of psycholinguistic features in the framework of decoding Chinese hieroglyphs within the official academic discourse.

REFERENCES AND NOTES

1. Актуальні проблеми дискурсології: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів : навчальний посібник / Т. М. Корольова, І. М. Дерік, Н. С. Жмаєва, О. В. Попова, С. Ю. Юхимець та ін. — Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2015. — 400 с.
2. Бровченко Т. О., Корольова Т. М. Фонетика англійської мови (контрастивний аналіз англійської та української вимови): підручник. — 2-ге вид., переробл. та доп. — Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. — 300 с.
3. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов: навчальний посібник. — Вінниця : Нова книга, 2004. — 464 с.
4. Korolyova T., Popova O., Ding Xin Translation of official documents : навчальний посібник / Т. Korolyova, O. Popova, Ding Xin. — Одеса : ІНВАЦ, 2014. — 204 с.
5. 古代汉语词典 (Словник давньої китайської мови). — Пекін, 1998. — 538 с.

REFERENCES

1. Korolova, T. M., Derik, I. M., Zhmaieva, N. S., Popova, O. V., & Yukhymets S. Yu. (2015). *Aktualni problemy diskursolohii [Topical problems of discourse studies]*. Odesa: PNU im. K. D. Ushynskoho [in Ukrainian].
2. Brovchenko, T. O., & Korolova, T. M. (2006). *Fonetyka anhliiskoi movy (kontrastyvnyi analiz anhliiskoi ta ukrainskoi vymovy) [English Phonetics (Contrastive Analysis of English and Ukrainian Pronunciation)]*. Mykolaiv: Vyd-vo MDHU im. Petra Mohyly [in English].
3. Korunets, I. V. (2004) *Porivnialna typolohiia anhliiskoi ta ukrainskoi mov [Contrastive typology of the English and Ukrainian languages]*. Vinnytsia: "Nova knyha" [in English].
4. Korolyova, T., Popova, O., and Ding Xin (2014). *Translation of official documents*. Odesa: INVATs [in English].
5. gǔdai hanyǔ cǐdiǎn [*Dictionary of the Ancient Chinese Language*] (1998). Pekin [in Chinese].

Стаття надійшла до редакції 17.09.2018

UDC 80(111+161.2)+81'322.6

Ye. Yu. Savchenko

FOCALIZATION AS LINGUISTIC PHENOMENON

У статті висвітлюються основні поняття фокалізації, її функції та ознаки (емфаза і контраст) та їх вплив на трансформацію моделі просодичної структури тема-рематичного членування висловлювання.

Встановлено, що одним із розповсюджених факторів трансформації прототипової просодичної моделі є фокусування уваги слухача на важливих аспектах повідомлення, передача змістових зв'язків між окремими аспектами повідомлення. Фокалізація пов'язана з двома сферами прояву даної функції: за її рахунок реалізується логічний (контрастне зіставлення слів), або емпатичний наголос. Щодо напрямку тональної зміни, то у формуванні інтонаційної моделі фокалізованих структур дискурсу ця тональна характеристика безпосередньої участі не бере. Спостерігається лише певна модифікація тонального контуру, сформованого під впливом ілюктивного і фазового факторів, і деяких типів суб'єктивно-модальних значень.

Ключові слова: емфаза, контраст, фокалізація, актуальне членування висловлювання, тема, рема.

В статье рассматриваются основные понятия фокализации, ее функции и признаки (эмфаза и контраст) и их влияние на трансформацию модели просодической структуры тема-рематического членения высказывания.

Установлено, что одним из распространенных факторов трансформации прототипной просодической модели является фокусирование внимания слушателя на важных аспектах, передача смысловых связей между отдельными аспектами сообщения. Фокализация связана с двумя сферами проявления данной функции: за ее счет реализуется логическое (контрастное сопоставление слов), или эмпатическое ударение. Относительно направления тонального изменения, то в формировании интонационной модели фокализированных структур дискурса эта тональная характеристика непосредственного участия не принимает. Наблюдается лишь определенная модификация тонального контура, сформированного под влиянием иллокутивного и фазового факторов, и некоторых типов субъективно-модальных значений.

Ключевые слова: эмфаза, контраст, фокализация, актуальное членение высказывания, тема, рема.